

Aanvullende Questions & Answers Sportverenigingen – voor sportbonden Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) – versie mei 2018

Hoe moeten wij als sportvereniging en -bond vanaf 25 mei 2018 omgaan met persoonsgegevens?

Deze Q&A geeft antwoord op de meest gestelde vragen over de omgang met persoonsgegevens onder de AVG.

Deze Q&A is een aanvulling op de versie die in april 2018 is gepubliceerd.

Deze Q&A is opgesteld door een jurist van DAS.

Aan deze Q&A kunt u geen rechten ontleen.

Bij beantwoording van de vragen is het niet altijd mogelijk tot een juridisch juist en ook concreet praktisch hanteerbaar en voor vrijwel alle verenigingen en bonden toepasbaar antwoord te komen. Raadpleeg bij twijfel of bijzonderheden een Privacyjurist van DAS voor de Sport of de Juridische helpdesk van stichting AVG (onder de 'help' knop binnen het stappenplan AVG voor sportverenigingen) of een privacyjurist die verbonden is aan de eigen vereniging/bond.

Definities

Betrokkene:	De (natuurlijke) persoon van wie persoonsgegevens worden verwerkt
Persoonsgegeven(s):	Alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon
Verwerken:	Alle handelingen die een organisatie kan uitvoeren met persoonsgegevens
Verwerkings- verantwoordelijke:	Degene die het doel van en de middelen voor de werking vaststelt verwerkt
Verwerker:	Degene die ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt

Inhoudsopgave

1. Hoe lang mag de bond gegevens van trainers en bijvoorbeeld diploma's bewaren na lidmaatschap?	3
2. Mogen de wedstrijdschema's en notulen van een wedstrijd worden gepubliceerd, waaronder individuele rode en gele kaarten (wedstrijd overstijgende sancties)?	4
3. Is er een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging en de bond?	4
4. Is er een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging of de bond en registratieorganisatie?	6
5. Mogen bij invoeren van licentienummer op de openbare website automatisch het geslacht, geboortedatum, vereniging en naam van de betreffende inschrijving worden getoond?.....	7
6. Mag een ledenadministrateur in de applicatie waar verenigingen de ledengegevens aan de bond doorgeven zoeken op leden? Wat mag hij zien?	8
7. Mag een bestaand persoon (deze persoon is bij de bond al bekend als lid) door een andere vereniging zomaar worden toegevoegd?.....	8
8. Moeten we in het huishoudelijk reglement verwijzen naar onze privacyverklaring?	9

1. Hoe lang mag de bond gegevens van trainers en bijvoorbeeld diploma's bewaren na lidmaatschap?

Dit is handig als een lid later weer lid wordt of bijvoorbeeld met tussenpoos bij een andere vereniging weer lid wordt en trainer wordt.

Je mag persoonsgegevens bewaren zolang dat noodzakelijk is voor het doel waarvoor je ze hebt gekregen. Meestal doe je dat op grond van uitvoering van de overeenkomst of een gerechtvaardigd belang. Voor persoonsgegevens van leden en ook trainers betekent dit dat je deze gegevens zo kort mogelijk, maar in elk geval niet langer bewaard dan tot twee jaar na einde lidmaatschap. Dit geldt ook voor diploma's.

Wil je de gegevens langer bewaren dan moet je kunnen beargumenteren waarom dat *noodzakelijk* is voor het doel waarvoor je die gegevens hebt gekregen. Het enkele argument dat dat handig is als iemand later weer lid en/of trainer wordt is hiervoor onvoldoende. Het is aan de trainer zelf om zijn diploma, bewijs van vaardigheid te bewaren aan te tonen.

Kun je onvoldoende motiveren dat je de gegevens langer moet bewaren dan kun je toestemming vragen voor het langer bewaren van de gegevens. Dat kan bijvoorbeeld bij inschrijving van de cursus of aanmelding van de diploma (bij de bond).

Let op: Neem ook de informatie over het bewaren van deze (diploma) gegevens op in je privacyverklaring.

2. Mogen de wedstrijdschema's en notulen van een wedstrijd worden gepubliceerd, waaronder individuele rode en gele kaarten (wedstrijd overstijgende sancties)?

Bevatten de wedstrijdschema's en/of wedstrijdnotulen persoonsgegevens dan heb je voor publicatie een rechtsgeldige grondslag nodig. Vaak is dat uitvoering van de sportovereenkomst met de betrokkene of een gerechtvaardigd belang

Uitvoering sportovereenkomst

Voor zover de publicatie van wedstrijdschema's en/of –notulen noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de sportovereenkomst mogen deze gepubliceerd worden. Onbeperkte publicatie op een openbare website is vaak niet noodzakelijk. Meestal is het alleen nodig de informatie beschikbaar te stellen aan een beperkte groep. Bijvoorbeeld de aan de competitie deelnemende sporters en/of teams, arbiters en dergelijke. De informatie mag dan alleen beschikbaar gesteld worden aan deze doelgroep, bijvoorbeeld via een afgeschermd website of applicatie die alleen toegankelijk is via een inlog.

Gerechtvaardigd belang

Is publicatie niet noodzakelijk voor de uitvoering van de sportovereenkomst dan valt publicatie misschien onder de grondslag gerechtvaardigd belang. Dat kan ook de promotie van de sport of het evenement zijn. Dit zal bij een groot evenement of hoog sportniveau natuurlijk eerder het geval zijn dan bij recreatiesport. Maak bij het publicaties (met daarin persoonsgegevens), altijd een zorgvuldige belangenafweging en leg dit vast. Weet ook dat de belangen van minderjarigen zwaar worden gewogen.

Noodzakelijke persoonsgegevens

Heb je een geldige grondslag dan mogen alleen de noodzakelijke persoonsgegevens worden gepubliceerd. De noodzakelijke gegevens zijn die gegevens die noodzakelijk zijn voor het doel.

Let op: wedstrijdschema's en/of wedstrijdnotulen bevatten niet altijd persoonsgegevens.

3. Is er een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging en de bond?

Wanneer is een verwerkersovereenkomst verplicht?

Er is een verwerkersovereenkomst nodig als er een verantwoordelijke en een verwerker is. Voor het onderscheid tussen verwerkingsverantwoordelijke en verwerker is bepalend dat een verwerkingsverantwoordelijke degene is die het doel en de middelen voor de gegevensverwerking vaststelt. Een verwerker heeft géén zeggenschap over het doel en de middelen en handelt uitsluitend in opdracht van de verwerkingsverantwoordelijke bij het verwerken van persoonsgegevens, waarbij de verwerking de primaire opdracht is.

Het bepalen van het doel en de middelen kan ook betekenen dat de verantwoordelijke kiest voor inschakeling van een partij die gegevens op een bepaalde manier verwerkt en niet voor een andere partij.

Situatie 1 De sporter is bij lidmaatschap van de vereniging ("automatisch") ook lid van de bond.

Bij veel verenigingen zijn leden "automatisch" lid van de bond. Wordt iemand lid van de vereniging dan wordt diegene ook direct lid van de bond. De vereniging meldt de sporter bij de bond aan en draagt ook de bondscontributie af. Vaak is dit in de statuten of het huishoudelijk reglement van de vereniging geregeld.

Er is dan een overeenkomst tussen (1) de sporter en de vereniging en (2) tussen de sporter en de bond. Onderdeel van de overeenkomst met de vereniging is dat de sporter lid wordt van de bond, dat de vereniging hem aanmeldt en de bondscontributie voor hem afdraagt.

TIP: Het is verstandig op het aanmeldformulier van de vereniging duidelijk op te nemen dat de sporter bij lidmaatschap van de vereniging ook lid van de bond wordt. Ook is het verstandig op te nemen dat de vereniging zorgt voor aanmelding en contributieafdracht aan de bond. Zo gaat het lid bewust beide lidmaatschappen aan en is het goed op de hoogte.

De vereniging levert de persoonsgegevens van de sporter aan bij de bond als zij deze bij de bond aanmeldt. Het betreft verstrekking van gegevens aan een derde (de bond) ter uitvoering van de sportovereenkomst met de vereniging.

Als sporters lid zijn van de vereniging én lid zijn van de bond zijn vereniging en bond beiden verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Beiden moeten dan een eigen grondslag hebben voor de verwerkingen die zij doen. Vaak Uitvoering van de (eigen) overeenkomst of Gerechtvaardigd belang. In deze situatie is **géén verwerkersovereenkomst** tussen vereniging en bond vereist.

Als bond en vereniging sámen de doelen en de middelen van de verwerking bepalen zijn zij gezamenlijk verantwoordelijk voor de gegevens die zij samen verwerken. Dit geldt bijvoorbeeld als zij voor bepaalde gegevens gebruik maken van dezelfde registraties.

Vereniging en bond hoeven ook in deze situatie geen verwerkersovereenkomst te sluiten, maar moeten wel afspraken maken over hun verantwoordelijkheden vanuit de AVG. Bijvoorbeeld wie voldoet aan een verzoek van een betrokkene (sporter), bijvoorbeeld om inzage in de gegevens die verwerkt worden, schrapping of wijziging van gegevens. Ook moeten bond en vereniging afspraken maken over wie de sporter informeert over de gegevensverwerking (privacyverklaring).

Deze afspraken over wie waarvoor verantwoordelijke is (wie-doet-wat) kunnen opgenomen worden in het huishoudelijk reglement van de bond zodat bond en vereniging hieraan gebonden zijn.

Let op: bij wijziging van deze voorwaarden (het huishoudelijk reglement van de bond) moeten de verenigingen akkoord gaan (Algemene Vergadering). Staat er een eenzijdig wijzigingsbeding in het huishoudelijk reglement dan kan dat anders zijn.

Let op: Als de bond de persoonsgegevens voor de vereniging verwerkt, en de bond dus niet zelf doel en middelen bepaalt dan is de bond verwerker. Bijvoorbeeld voor de ledenadministratie van de vereniging. Dan is er wel een verwerkersovereenkomst nodig.

Situatie 2 Sporter is lid van de vereniging NIET lid van de bond

Er is geen overeenkomst van het lid met de bond. Uitgangspunt is dat de bond geen persoonsgegevens over het lid krijgt.

Verstrekt de vereniging wel persoonsgegevens van de sporter aan de bond ter verwerking, dan is de bond verwerker. De vereniging is verantwoordelijke. De bond verwerkt de gegevens van de sporter in opdracht van de vereniging, de vereniging bepaald doel en middelen. Er is een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging en de bond.

Let op! Als de vereniging *niet* het doel en de middelen van de verwerking bepaalt, dan is de bond is een *derde, niet verwerker*. De vereniging moet dan een geldige grondslag hebben voor het delen van de persoonsgegevens met de bond. De bond moet een geldige grondslag hebben voor de verwerking van de gegevens van de sporter.

4. Is er een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging of de bond en registratieorganisatie?

Situatie 1 De registratieorganisatie is direct verwerker voor zowel de vereniging als de bond.

De bond sluit een overeenkomst met een registratieorganisatie en laat persoonsgegevens die onder haar verantwoordelijkheid vallen verwerken door de registratieorganisatie. Bijvoorbeeld met als doel het voeren van de ledenadministratie van de bond. Er bestaat dan een rechtstreekse relatie (overeenkomst) tussen de bond en de registratieorganisatie. De bond is verantwoordelijke, de registratieorganisatie is verwerker. **De bond en de registratieorganisatie moeten een verwerkersovereenkomst sluiten.**

De vereniging sluit zelf een overeenkomst met een registratieorganisatie laat persoonsgegevens die onder haar verantwoordelijkheid vallen verwerken door die registratieorganisatie. Bijvoorbeeld met als doel het voeren van de ledenadministratie van de vereniging. Er bestaat dan een rechtstreekse relatie (overeenkomst) tussen de vereniging en de registratieorganisatie. **De vereniging en de registratieorganisatie moeten ook een verwerkersovereenkomst sluiten.**

Situatie 2 Registratie gefaciliteerd door de bond (zoals bij Sportlink)

Uitgangspunten

De bond heeft met een registratieorganisatie (bv Sportlink) voor alle aangesloten verenigingen collectieve afspraken gemaakt over gebruik van een module van de registratieorganisatie (bijvoorbeeld voor het ledenpakket).

Verenigingen sluiten daarnaast zelf ook aanvullende modules bij de registratieorganisatie af (bijvoorbeeld boekhouding, vrijwilligersmodule ed).

De vereniging voert de gegevens van sporters in het registratiesysteem in, de bond vult de gegevens aan en/of wijzigt deze gegevens. De gegevens worden verwerkt ten gunste van de vereniging én ten gunste van de bond. Beiden zijn verantwoordelijke de zin van de AVG. (Zie ook uitleg bij de vraag: Is er een verwerkersovereenkomst nodig tussen de vereniging of de bond en de registratieorganisatie?)

Zowel de bond als de vereniging raadplegen de gegevens. Beiden kunnen alleen die gegevens raadplegen waarvoor zij zelf verantwoordelijke zijn.

Antwoord

De vereniging laat persoonsgegevens die onder haar verantwoordelijkheid vallen verwerken door de registratieorganisatie (de verwerker). Er moet een verwerkersovereenkomst gesloten worden tussen de vereniging en de registratieorganisatie.

Voor de verwerking van persoonsgegevens in de aanvullende modules moet de vereniging ook een verwerkersovereenkomst met de registratieorganisatie sluiten.

Sportlink heeft alle elementen van de verwerkersovereenkomst opgenomen in haar algemene voorwaarden. Deze voorwaarden moet een vereniging accepteren voor zij van de dienst van Sportlink gebruik kan maken. Dit geldt zowel voor de basis als de aanvullende modules. De voorwaarden en de elementen van de verwerkersovereenkomst zijn daarmee van toepassing op de relatie tussen vereniging (verantwoordelijke) en Sportlink (verwerker). Dat is voldoende. Dat Sportlink door de bond gecontracteerd en betaald wordt maakt dat niet anders.

5. Mogen bij invoeren van licentienummer op de openbare website automatisch het geslacht, geboortedatum, vereniging en naam van de betreffende inschrijving worden getoond?

Bijvoorbeeld: Voor NK's en grote toernooien is het voor verenigingen mogelijk om leden in te schrijven. Hierbij gaat het vaak om tweetallen of drietallen. De formulieren zijn te raadplegen op de website en zijn zo opgebouwd dat als je een licentienummer invoert, automatisch (persoons) gegevens worden ingevuld van de betreffende personen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om: geslacht, geboortedatum, vereniging en naam. Mag dit nog onder de AVG? En is het voldoende als alleen de naam en vereniging worden getoond na invoer van een licentienummer? Dus de vereniging schrijft de leden in met de volledige gegevens. Als een ander (bijvoorbeeld een tegenstander) vervolgens op een licentienummer zoekt binnen de inschrijvingen verschijnen de extra gegevens (geslacht, geboortedatum, vereniging en naam).

Dit is een publicatie van wedstrijdgegevens (persoonsgegevens van deelnemers). Is dit noodzakelijk voor het aanbieden van de sportwedstrijd (uitvoering van de wedstrijdovereenkomst) dan mag dat. Maar onbeperkte publicatie op een openbare website is vaak niet noodzakelijk. Meestal is het alleen nodig de informatie beschikbaar te stellen aan een beperkte groep. Bijvoorbeeld de aan de competitie deelnemende sporters en/of teams, arbiters en dergelijke. De informatie mag dan alleen beschikbaar gesteld worden aan deze doelgroep, bijvoorbeeld via een afgeschermd website of applicatie die alleen toegankelijk is via een inlog. Dan nog mag alleen de noodzakelijke informatie worden getoond.

Is publicatie niet noodzakelijk voor de uitvoering van de sport-/wedstrijdovereenkomst dan valt publicatie misschien onder de grondslag gerechtvaardigd belang. Dat kan ook de promotie van de sport of het evenement zijn. Dit zal bij een groot evenement of hoog sportniveau natuurlijk eerder het geval zijn dan bij recreatiesport. Maak bij het publicaties (met daarin persoonsgegevens), altijd een zorgvuldige belangenafweging en leg dit vast. Weet ook dat de belangen van minderjarigen zwaar worden gewogen.

Noodzakelijke persoonsgegevens

Heb je een geldige grondslag dan mogen alleen de noodzakelijke persoonsgegevens worden getoond. De noodzakelijke gegevens zijn die gegevens die nodig zijn voor het doel (bijvoorbeeld het zich kunnen voorbereiden van de deelnemers). Naam en vereniging vallen hieronder, de geboorte datum en het geslacht zou vervangen kunnen worden door de (leeftijds)klasse waarin iemand voor het betreffende evenement staat ingeschreven.

6. Mag een ledenadministrateur in de applicatie waar verenigingen de ledengegevens aan de bond doorgeven zoeken op leden? Wat mag hij zien?

In de applicatie waar verenigingen de ledengegevens aan de bond doorgeven, heeft de ledenadministrateur de mogelijkheid om te zoeken op leden. Door het invoeren van het relatienummer of achternaam + geboortedatum kan er gezocht worden in alle bij de bond bekende personen. Enkel en alleen de persoon, die match met de ingevoerde gegevens wordt zichtbaar. De gegevens die zichtbaar worden zijn: voornaam, achternaam, geboortedatum. Andere gegevens worden pas zichtbaar als de persoon is toegevoegd aan de ledenadministratie. Mag dit onder de AVG nog?

Bij de bond hebben alle ledenadministrateurs vooraf een verklaring/disclaimer online 'getekend' m.b.t. het veilig omgaan met de gegevens. – is zo'n disclaimer voldoende.)

Aannames:

1. De applicatie is van de bond
2. Alle sporters die lid zijn van de vereniging zijn ook lid van de bond
3. De vereniging zet alleen lidgegevens in de applicatie van leden die ook lid zijn van de bond (waarom geeft zij anders persoonsgegevens door aan de bond?).

Indien de applicatie de ledenadministratie van de bond bevat mag de ledenadministrateur van de bond daarin alle gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken inzien.

Een ledenadministrateur van een vereniging mag alleen gegevens van leden van de eigen vereniging inzien die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken inzien, dus geen gegevens van leden van andere verenigingen. Dus ook niet voornaam, achternaam en geboortedatum.

Dit is alleen anders als voor deze (beperkte) publicatie en geldige grondslag is en er niet meer gegevens worden gepubliceerd (getoond) dan noodzakelijk. De informatie mag ook alleen beschikbaar gesteld worden aan diegenen voor wie dat noodzakelijk is, bijvoorbeeld via een afgeschermd website of applicatie die alleen toegankelijk is via een inlog.

Om de beveiliging van de gegevens te waarborgen moet iedereen die toegang heeft tot de gegevens een geheimhoudingsverklaring tekenen. Of een betreffende verklaring of disclaimer voldoende is hangt af van de inhoud daarvan.

7. Mag een bestaand persoon (deze persoon is bij de bond al bekend als lid) door een andere vereniging zomaar worden toegevoegd?

Of moet het betreffende lid daar altijd een bericht van ontvangen? In praktijk kan het zo zijn dat de ledenadministrateur van vereniging "Y" een bestaand lid kan toevoegen aan zijn ledenlijst. Het lid ontvangt hier geen bericht van vanuit de bond.

Een lid mag niet zonder zijn instemming lid worden gemaakt bij een andere vereniging. Ook niet als hij daar achteraf van op de hoogte wordt gesteld. Een ledenadministrateur van een vereniging mag ook geen gegevens inzien van leden van andere verenigingen. Dit kan allen anders zijn als daar een geldige grondslag voor is.

8. Moeten we in het huishoudelijk reglement verwijzen naar onze privacyverklaring?

Een verwijzing in het huishoudelijk reglement is niet verplicht maar zeker een goede plaats om de leden op de privacyverklaring te wijzen. Opname in de statuten ligt minder voor de hand omdat deze bij notaris gewijzigd moeten worden en deze minder actief gelezen worden.

Het gaat er om dat je betrokkenen op eigen initiatief informeert over wat er met hun gegevens gebeurt en wat hun rechten zijn. Dat doe je door de privacyverklaring bijvoorbeeld op de website te zetten. In verschillende uitingen verwijs je vervolgens naar deze privacyverklaring. Denk naast het huishoudelijk reglement aan een vaste tekst onderaan e-mails, op inschrijvingsformulieren en andere uitingen.